

Народная гульня як сродак духоўна-маральнага выхавання дзіцяці

Фарміраванне духоўна-маральных адносін і пачуцця прыналежнасці да культурнай спадчыны свайго народу з’яўляецца адным з актуальных кірункаў дашкольнай педагогікі. Духоўна-маральнае выхаванне ў сучасных умовах ажыццяўляецца на аснове далучэння дзіцяці да агульначалавечых каштоўнасцей, норм і правіл маралі, што адлюстраваны ў народнай педагогіцы. Эфектыўным сродкам духоўна-маральнага выхавання дашкольнікаў выступаюць народныя гульні, якія дапамагаюць закласці пачаткі маральнай свядомасці, выпрацаваць маральныя каштоўныя арыентацыі дзіцяці. Сярод функцыянальных асаблівасцей народнай гульні асабліваюць цікавасць выклікаюць яе мадэлюючыя магчымасці: «...пазітыўны патэнцыял гульні абумоўлены наяўнасцю пэўных культурных мадэлей і стыляў жыццядзейнасці для гульнівых персанажаў, з дапамогай якіх дзіця выражае свае ўласныя пачуцці, эмоцыі, перажыванні» [1, с. 22]. Культурныя мадэлі з’яўляюцца ўзорамі для абыгрывання казак, фальклорных твораў, народных абрадаў, сюжэтаў Свяшчэннага Пісання і Падання. Акрамя таго, значная роля надаецца беларускаму народнаму лялечнаму тэатру – батлейцы. У яркавай форме батлейка дапамагае фарміраваць у дзіцяці ўяўленні пра добро і зло, пра народны ідэал, які грунтуецца на хрысціянскіх каштоўнасцях. Народная гульня, маючы праектыўны характар, арыентавана на дапамогу дашкольніку ў падрыхтоўцы да жыцця. Дзіця засвойвае сістэму норм і правіл узаемаадносін людзей у грамадстве, сям’і, рэлігійнай суполцы, калектыве, падчас працы і адпачынку, пераймае сацыяльныя ролі, вучыцца браць на сябе пэўную адказнасць. Значнай увагі заслугоўваюць карагодныя гульні, якія ствараюць умовы для:

- каштоўнасцей арыентацый дзіцяці;
- камунікатыўнай ідэнтыфікацыі (зносін дзяцей, якія на падсвядомым узроўні, дзякуючы прыкладу і асабістай актыўнасці, «прысвойваюць» узоры паводзін дарослых: як сябе паводзіць у той ці іншай сітуацыі, як звяртацца да людзей);

- сацыялізацыі дзіцяці ў бліжэйшай этнакультурнай прасторы (паступовы ўваход у соцыум з усведамленнем патрабаванняў да асобы, уменнямі і навыкамі зносін) [2].

Такім чынам, народная гульня выступае ў якасці сродка сацыялізацыі дзіцяці, перадачы ўяўленняў, этычных норм і правіл, якія арыентаваны на маральныя дабрачыннасці.

1. *Дубініна, Д.М.* Культура Беларусі ў казках і паданнях: этнакультурная адукацыя дашкольнікаў: дапам. для педагогаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне дашк. адукацыі/Д.М. Дубініна, Д.У. Дубінін. – Мінск: Зор. верас., 2008. – 120 с.

2. *Латышина, Д.И.* Традиции воспитания детей у русского народа / Д.И. Латышина. – М. : Шк. пресса, 2004. – 128 с.